

PÁRTOK ÉS PÁRTRENDSZEREK

POLITIKAI AKTOROK

Egyén

Kollektív aktorok

csőcselék

mozgalmak

érdekszervezetek

pártok

TÖRÉSVONALAK (1967)

Seymour LIPSET

(1922-)

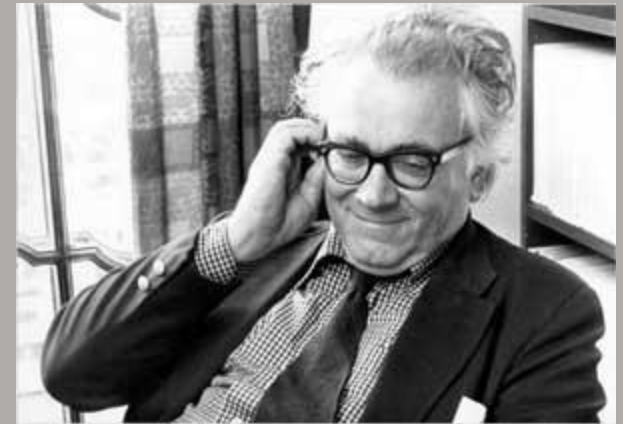
politológus (USA)

Stein ROKKAN

(1921-1979)

politológus (Norvégia)

TÖRÉSVONALAK

Nemzetépítési folyamatból adódó

(Franciaország)

- többségi-kisebbségi kultúra
- állam-egyház

Ipari forradalomból adódó

(Nagy-Britannia)

- agrár-ipari
- tőke munka

A PÁRT FOGALMA

**Tagsággal és önálló intézményi
struktúrával rendelkező politikai
szerveződés**

A PÁRTOK FUNKCIÓI

- **Érdekképviselet**
- **Mobilizáció**
- **Szocializáció**
- **Rekrutáció**

- **Hatalomgyakorlás**
- **Kormányhatalom ellenőrzése**

A PÁRTOK FEJLŐDÉSTÖRTÉNETE

- **Honorációrpartok**
- **Tömegpártok**
- **Néppárt**
- **Kartellpárt**

PÁRTRENDSZEREK

Maurice Duverger

(1917-)

Politológus (Franciaország)

Kétpártrendszer

Többpártrendszer

PÁRTRENDSZEREK

Giovanni SARTORI

(1924-)

Politológus (Olaszország)

Nem versengő r.

Versengő r.

Pártok száma

Polarizáció

PÁRTRENDSZEREK/SARTORI

Nem versengő rendszerek

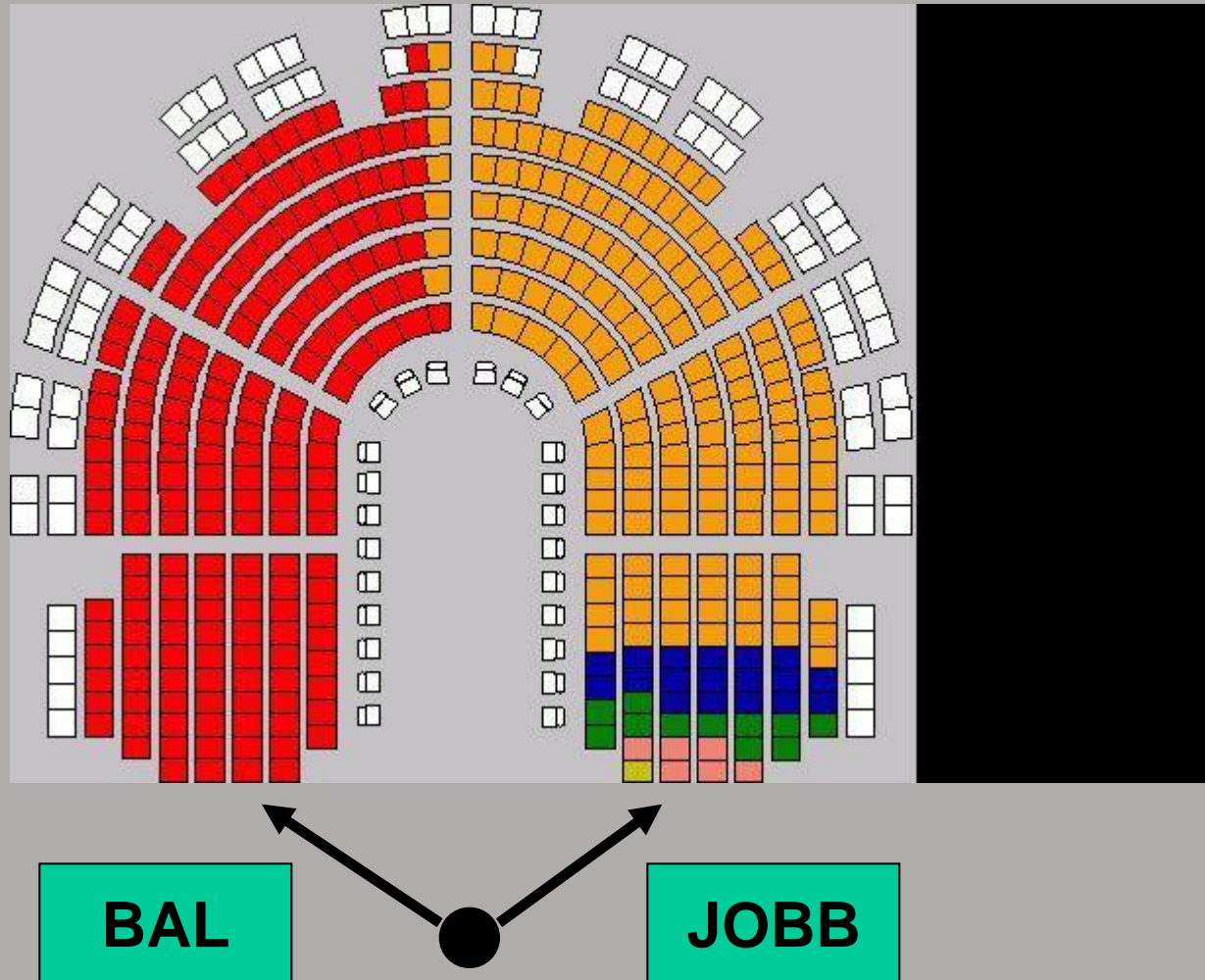
- **Egypártrendszerek**
- **Hegemonisztikus rendszerek**

PÁRTRENDSZEREK/SARTORI

Versengő rendszerek

- **Predomináns pártrendszer**
- **Kétpártrendszer**
- **Többpártrendszer**

BAL-JOBB

BAL-JOBB

BAL	JOBB
<p>Racionalista világkép Társadalom javítható Politikai radikalizmus Jóléti állam híve Munkavállalók oldalán Városi kultúra Halálbüntetés-ellenes Abortuszpárti</p>	<p>Racionális cselekvés korlátait hangsúlyozza Tardíciók jelentősége Evolucionista Rend, autoritás híve Alkotmányosság Vidéki kultúra Munkaadók oldalán Halálbüntetés-párti Abortuszellenes</p>

PÁRTRENDSZEREK/SARTORI

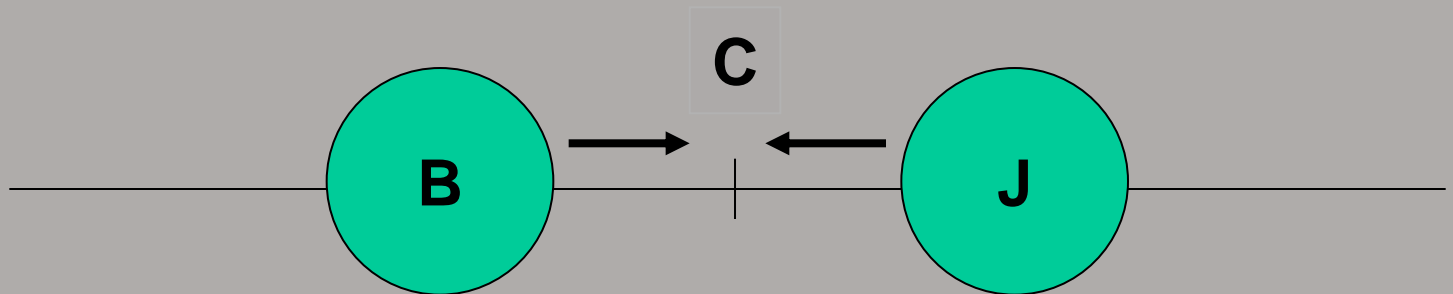
Többpártrendszer

Pártok száma	3-5	5-
Számok alapján	Mérsékelt pluralizmus	Szélsőséges pluralizmus
Polarizáció alapján	Mérsékelt polarizáció	Polarizált pluralizmus

PÁRTRENDSZEREK/SARTORI

Kétpártrendszer

Centripetális verseny

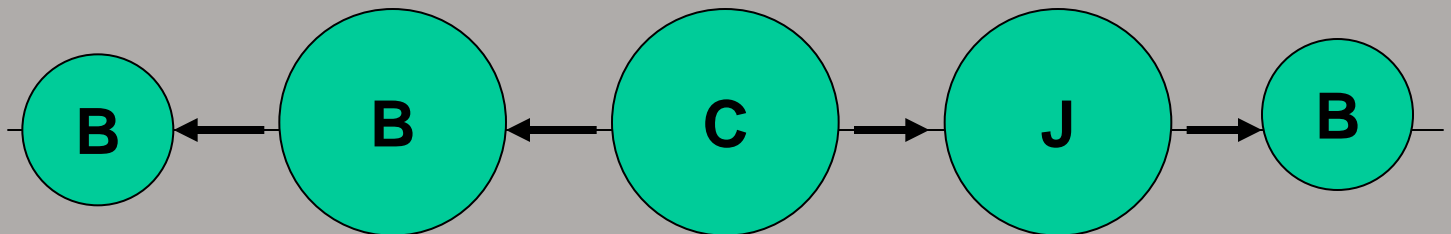

PÁRTRENDSZEREK/SARTORI

Többpártrendszer

Mérsékelt pluralizmus

Mérsékelt polarizáció

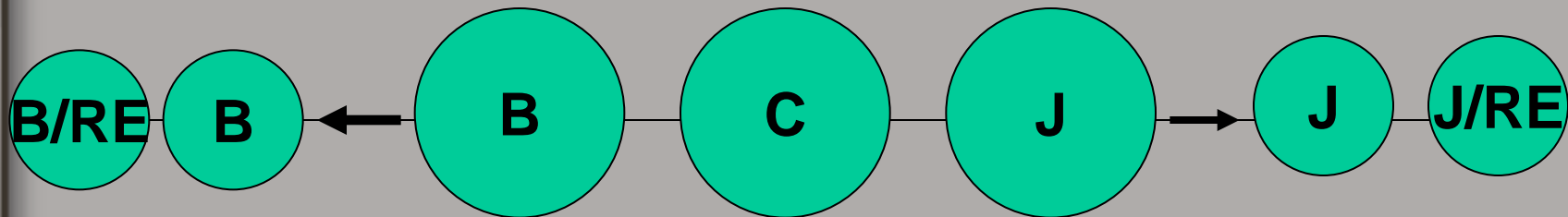

PÁRTRENDSZEREK/SARTORI

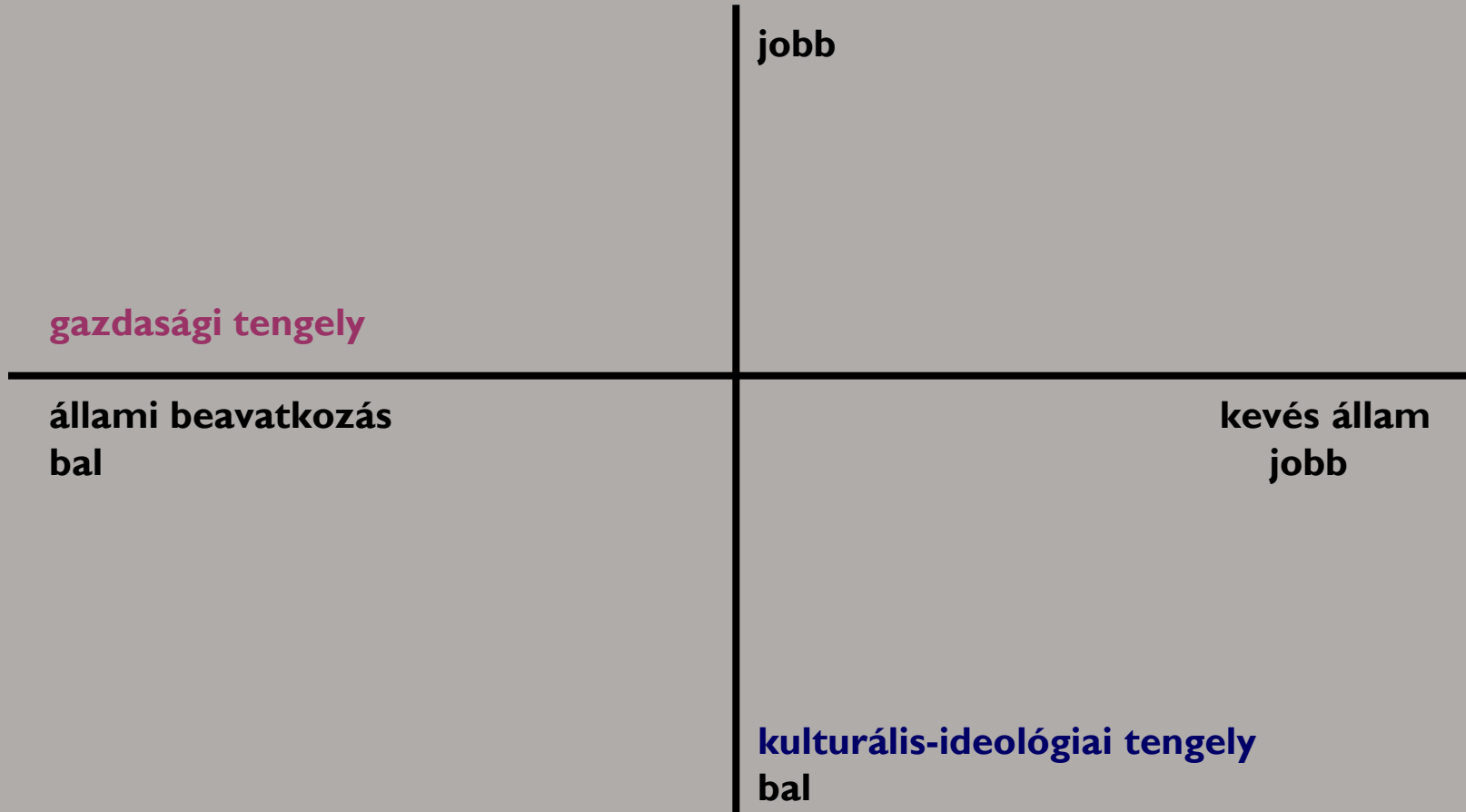
Többpártrendszer

Polarizált pluralizmus

(RE= rendszerellenes párt)

A KÉTDIMENZIÓS BAL- JOBBS ELRENDEZÉS

ÖNTESZT

www.politicalcompass.org